

IZ INOSTRANIH ARMIIJA

SAD I ZEMLJE AMERIČKOG KONTINENTA

NOVA VAZDUŠNODESANTNA DIVIZIJA

Aktiviranjem 101. vazdušnodesantne divizije u Fort Campell-u počinje atomska doba Armije SAD. Pretstavnici Ministarstva odbrane izjavili su da će ta divizija »biti organizovana za borbu u atomskom ratu«.

Prekidajući sa tradicionalnom organizacijom tipa puka, ukupna jačina ove divizije biće 11.500 ljudi podeljenih u 5 borbenih grupa, od kojih će svaka biti osposobljena za samostalna borbeno dejstva.

Divizija će biti naoružana najnovijim oruđima, uključujući SPAT — samohodni top 90 mm (koji se može spuštati padobranom), minobacačima i lakim puškomitraljezima. Diviziska artiljerija biće naoružana raketama *Honest John*. Kretanje po terenu biće obezbeđeno lakim kamionima, uključujući i »mehaničke mule« (transportna vozila niske siluete). Veća vazдушna pokretljivost te divizije obezbediće se samim tim što će ona imati oko 6.000 vojnika manje od konvencionalne vazdušnodesantne divizije, a moći će se transportovati sa upola manjim brojem aviona.

Vazdušnodesantnim televiziskim sistemom komandant će dobijati najnovije podatke sa fronta.

(*Ordinance*, SAD, jul — avgust 1956)

NOVI AMERIČKI HELIKOPTER ZA RADARSKO IZVIĐANJE

Mornarički dvomotorni helikopter *Sikorsky HR2S-1W* je dobio svoju novu verziju. Pre svega, opremljen je radarskim uređajem General Electric AN/APS 20E za otkrivanje i blagovremeno najavljanje niskoletućih aviona, zatim vertikalnim stabilizatorom, rešetkom za vazdušno hlađenje motorne gondole i konkavnim profilom ispod glavčine rotora.

Ovaj novi helikopter se može prenositi na eskortnom nosaču aviona, ili nekom drugom brodu, odakle poleće i proširuje zahvat radarske mreže.

(*US Naval Institute Proceedings*, SAD, februar 1957)

VOJNI BUDŽET SAD

Novi američki budžet ima ove karakteristike:

- povećanje od 3,2 milijarde dolara u odnosu na 1956;
- oružane snage ostaju na efektivima od 2,800.000 ljudi;

- izdaci za dirigovane rakete povećavaju se za 35%;
- eskadrile bombardera Komande strategijske avijacije biće postepeno opremljene sa 45 aviona B-52 umesto sadašnjih 30 aviona B-26;
- atomskim programima i stvaranju strategiskih zaliha biće dodeljene iste sume kao i 1956/57.

Na taj se način reorganizacija i preoružavanje, koji su otpočeli proučavanjem iskustava sa 101 vazdušnodesantnom divizijom, i dalje nastavljaju, pri čemu se naglasak stavlja na nuklearne i dirigovane rakete.

Sposobnost strategiskih bombardera oprobana je i uspelim letom oko sveta, bez spuštanja, koji je izvršen od 16-18 januara o. g., kada su tri mlazna bombardera B-52 preletela 32.000 km za 45 časova.

(*Revue militaire générale*, Francuska, februar 1957)

NOVI AMERIČKI BACAČ PLAMENA

Hemiska služba Armije SAD usavršava novi laki bacač plamena koji izbacuje jedno punjenje. Ovo oruđe, koje je namenjeno bliskoj borbi, ima težinu od oko 12,5 kg (kada je napunjeno za borbu) za razliku od onoga sa izbacivanjem više punjenja koje je teško oko 33 kg. Zahvaljujući svojoj manjoj težini i spretnosti, ovaj bacač plamena se može spustiti s padobrancem, kao deo njegove lične opreme.

Smatra se da će ovaj bacač biti naročito koristan za neutralisanje bunkera i drugih utvrđenih zaklona protiv kojih dejstvo eksplozivima nije efikasno. Kada bude opremljeno uređajem za dejstvo sa daljine, oruđe će biti veoma pogodno za razne odbranbene zadatke, bočnu zaštitu itd., a može se upotrebiti i kao mina iznenađenja. Za dejstvo se upotrebljava oko 8 litara zgasnutog ili tečnog goriva, dok je za oruđe sa više punjenja trebalo oko 18 litara.

S obzirom na spretnost i pogodnost za nošenje, iz ovog oruđa se može lako dejstvovati sa svakog položaja. Ono je hrapave površine, zaštićeno od vode i potpuno sigurno prilikom upotrebe.

(*Armor*, SAD, januar — februar 1957)

NOVINE U RATNOJ OPREMI ARMIJE SAD

Vođena raketa malog kalibra

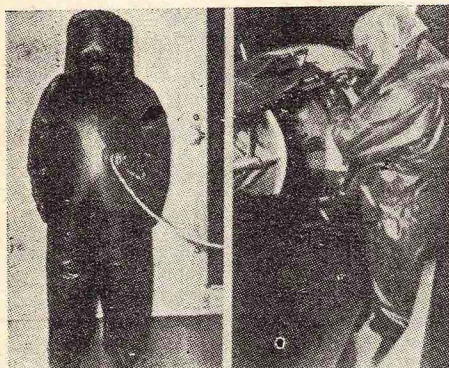
Little John (u prevodu »Mali John«), koji nosi zvaničnu oznaku XM47, je malokalibarska raketa poljske artiljerije. Ima prečnik od 318 mm i dužinu od oko 3,5 m.

Ostale pojedinosti o ovoj raketi još nisu predate javnosti.

Zaštitna odeća

Američka ratna mornarica usavršila je dva tipa odećne opreme za zaštitu ljudstva koje rukuje pogonskim gorivom za vođene rakete i ostalim opasnim gorivima: — *opštu odeću* za zaštitu radnika u toku održavanja i manipulisanja sa rezervoarima i pogonskim uređajima i *specijalnu opremu*, za kratkotrajnu zaštitu

pri veoma opasnim operacijama kao što je ponovna popuna gorivom. Oba tipa odeće izrađena su od gume i specijalno impregnirano platno.

Opšta odeća štiti otvore za ventilaciju, kao i specijalni uređaj za brzo napuštanje prostorija u slučaju opasnosti; specijalna oprema je izrađena od jednog komada, sa dodatkom za zaštitu stopala i rukavicama koje se mogu skidati. Pošto je čovek u ovoj odeći potpuno zatvoren, ona je snabdevena i sistemom za ventilaciju i disanje.

(*Military Review*, SAD, januar 1957)

VELIKA BRITANIJA

NACRT DISCIPLINSKOG ZAKONA ZA BRITANSKU RATNU MORNARICU

Nacrt zakona o mornaričkoj disciplini, koji je nedavno podnet Donjem domu i posle toga bio podvrgnut još jednom razmatranju, predviđa primenjivanje smrtno kazne samo za prestupe »čiji je cilj pomaganje neprijatelja«, kao i zahtev da odluka vojnog suda mora biti jednoglasna pre no što sud izrekne smrtnu kaznu.

Ovaj nacrt zakona predstavlja prvu veliku promenu u mornaričko-disciplinskom zakonu od njegovog uvođenja 1866 i sa nekoliko malih izmena dopunjuje preporuke koje je podneo Izabrani odbor čiji je, izveštaj bio objavljen prošlog oktobra.

Glavna razlika između nacrt zakona i preporuka Izabranog odbora sastoji se u tome što prema novom predlogu svi oficiri mogu zasedavati u vojnom sudu, dok je Odbor predložio da se ova dužnost ograniči samo na oficire čija su imena uvedena u *Glavni spisak* i na oficire odgovarajućih činova iz rezerve.

Nacrt zakona daje novu definiciju dezertiranja i prvi put definiše *pobunu na brodu*. Pobuna je definisana kao udruživanje dvaju ili više lica koja potpadaju pod vojni zakon ili grupe lica — od kojih najmanje dvoje potpadaju pod takav zakon — sa ciljem da zbace ili se odupru zakonskoj vlasti na ratnom brodu, zatim, kao neposlušnost prema takvoj vlasti pod okolnostima pod kojima neposlušnost znači kršenje discipline ili nameru da se izbegne bilo kakva dužnost ili služba protiv neprijatelja ili u vezi sa operacijama protiv neprijatelja, i najзад, kao ometanje svake dužnosti ili službe u ratnoj mornarici ili u oružanim jedinicama koje saraduju sa njom.

Dezertiranje, prema novoj definiciji, vrši lice koje se u nameri da ostane odsutno, ne javi u određenom roku na brod ili u pomorsku ustanovu u kojoj je na službi. Najviša kazna za izostanak bez dozvole u doba mira povećava se sa 10 nedelja na 2 godine zatvora, što je propisano i za druge rodove vojske.

(*Britanska informativna služba*, Beograd, 16 mart 1957)

FRANCUSKA

ORGANIZACIJA UNUTRAŠNJE ODBRANE FRANCUSKE

Dekretom od 27 decembra prošle godine, koji se odnosi na organizaciju unutrašnje odbrane metropole, zamenjen je raniji dekret od 29 septembra 1950, koji je obuhvatao samo organizaciju *površinske odbrane* francuske teritorije i na osnovu

koga su stvoreni mešoviti štabovi (vojnih i civilnih vlasti) i odbranbene zone. Međutim, pravne postavke onog ranijeg dekreta bile su osporavane od strane civilnih vlasti, koje se nikako nisu mogle složiti sa tim da im se oduzme nadležnost u pogledu održavanja javnog reda — u korist vojnih vlasti — pre proglašenja opsadnog stanja.

Novi dekret je rezultat dužeg proučavanja koje je vršeno u saradnji sa mnogim zainteresovanim organima. Njegova su glavna obeležja:

— Dok je prema dekretu od 1950 stupanje na snagu odbranbenih mera zavisilo od ukaza o proglašenju opšte mobilizacije ili nekog posebnog ukaza—odluke, dotle po novom dekretu njihova primena nije ničim uslovljena. Na taj način sačuvan je njihov dvostruki karakter: neprekidnost i trenutno stupanje na snagu.

— Vodeći računa o novim oblicima koje može uzeti eventualan rat, dekret ovako određuje zadatke, koji, pod pretpostavkom *totalnog rata*, mogu pasti u nadležnost ministra unutrašnjih poslova i ministra narodne odbrane:

Čl. 1.— Unutrašnja odbrana teritorije metropole ima za cilj:

»Uglavnom, da zaštiti, radi održavanja reda, celu zemlju, a naročito organe vlade, civilne i vojne uprave, razna sredstva i uređaje koji su neophodni za nastavljavanje rada i zaštitu stanovništva;

posebno, da obezbedi izvođenje mobilizacije, koncentracije, prevoza i snabdevanje oružanih snaga;

da se u slučaju potrebe, u zajednici sa operativnim snagama na celoj dubini teritorije, obezbeđujući spoljnu, pav i obalnu odbranu zemlje, suprotstaviti se raznim elementima bačenim iz vazduha, ukrčanim ili ubačenim, i da na taj način omogućiti operativnim snagama da nastave borbu protiv spoljnog neprijatelja.

— Novi dekret, mada teži da u svakoj prilici sačuva zakonska prava ministra narodne odbrane i oružanih snaga, prenosi odgovornost za održavanje javnog reda na vojne vlasti tek po objavi opsadnog stanja, do koga može doći samo na osnovu zakona (Zakon od 3 aprila 1878). Ipak, vodeći računa o raznim pretpostavkama koje se odnose na brzinu razvoja eventualnog sukoba, kao i da bi smanjio nezgodu do koje bi moglo doći usled kasne objave opsadnog stanja, novi dekret daje Vladi mogućnost da, u cilju sprovođenja u život mera unutrašnje odbrane, poveri vojnim vlastima izvesne delove teritorije, koji su proglašeni kao »zone od vojnog značaja«.

Ova se odredba zasniva na zakonu od 1927, koji se odnosi na organizaciju Armije, i na zakonu od 1928, u kome se iznosi način regrutovanja za Armiju.

Novi dekret, na osnovu iskustava, poboljšao je mnoge odredbe ranijeg dekreta, pojačavajući naročito saradnju između organa civilnih i vojnih vlasti na svima stepenima (teritoriji metropole, odbranbenoj zoni, vojnoj oblasti, okrugu itd.). Mešoviti štabovi, umesto da pomažu jedino civilnu vlast, pomažće vlast koja je trenutno odgovorna (civilnu ili vojnu) i olakšaće njihovu međusobnu predaju vlasti.

Što se tiče organizacije komandovanja i pripreme potrebnih mera unutrašnje odbrane, uvedene su ove pojedinosti:

u opsegu cele nacionalne teritorije mere će biti donesene zajednički i u tesnoj saradnji između ministra unutrašnjih poslova i ministra narodne odbrane, a na ostalim planovima (odbranbenoj zoni, vojnoj oblasti, okrugu), od strane predstavnikova ovih dvaju ministarstava.

(Revue de défense nationale, Francuska, mart 1957)

NOV FRANCUSKI PONTONIRSKI MATERIJAL

Inžinjerija francuske vojske izradila je u toku poslednjih godina dva nova sredstva za savladivanje vodenih tokova. Najpre, motornu skelu — amfibiju koja može da prevozi ili vozila u ukupnoj težini do 20 tona ili 170-200 ljudi sa opremom. Njena upotreba je naročito predviđena prilikom obrazovanja i daljeg pothranjivanja mostobrana.

Si sastavni delovi ove skele prenose se na jednom vozilu, čija je srednja brzina na putu 40 km/čas, a može dostići i 75 km/čas. Vozilo savladuje nagibe i od 50°. Posadi od 4 čoveka potrebno je oko 40 minuta za skidanje skele sa vozila i

puštanje u vodu, a samo 20 minuta ako se pojača još kojim čovekom. Ova se radnja može izvoditi i u zaklonu udaljenom od vodenog toka koji se savlađuje. Hidraulične dizalice pokreću rampu na vozilu tako da se skela može natovariti ili istovariti iznad same površine vode. Predviđena su potrebna sredstva da se skela istovari na zemlju i na niskoj i stenovitij obali. Pomoću jednog uređaja sa komprimiranim vazduhom i jedne pumpe za isušivanje onemogućeno je da voda proдре i potopi pojedine pregrađene delove ove motorne skele. Danju se skela može maskirati na taj način što se izvlači iz vode ili sopstvenim sredstvima ili, ukoliko to zahteva strmina obale, pomoću jednog sredstva na gusicinama.

Drugo sredstvo je jedan motorni most — amfibija preko koga mogu prelaziti i vozila od 30-50 tona, što zavisi od brzine rečnog toka. I ovde se svi sastavni delovi prenose na jednom vozilu. To omogućuje da se smanji vreme, broj vozila i ljudi koji su dosada bili potrebni za podizanje mosta. Motorni most — amfibija sastoji se iz tri glavna dela: skeleta, koji je izgrađen od zavarenog čelika i koji služi u isti mah kao karoserija kamiona za prenos i osnova plovnoj potpori; stroja za pogon na kopnu i vodi, i patosa mosta dužine 8 m, koji je za vreme transportovanja po putu presavijen nadvoje. Posada od 4 čoveka je dovoljna za rukovanje ovim mostom i za njegovo održavanje. Ovo novo sredstvo, težine 24 tone, može na putu dostići brzinu od 60-70 km/čas, savladati nagib od 40° i kretati se po vodi brzinom od 11-12 km/čas.

Oba opisana sredstva treba da doprinesu pri rešavanju problema savladivanja vodenih tokova u savremenom ratu, pri eventualnoj upotrebi nuklearnog oružja, olakšavajući koncentraciju i rasturanje sredstava za prelaz takvih prepreka.

(*Revue de défense nationale*, Francuska, februar 1957)

ZAPADNA NEMAČKA

ORUŽANE SNAGE ZAPADNE NEMAČKE

Prema izjavama ministra odbrane Štrausa, zapadnonemačka armija je krajem 1956 imala 75.000 umesto 96.000 ljudi, kako je to bilo predviđeno planovima u okviru NATO-a.

U 1957 godini, umesto planiranih 12 divizija sa ukupno 210.000, Nemci se nadaju da će dostići efekte od 120.000 ljudi i 7 divizija (2 oklopne, 3 pešadijske ili *grenadirske*, 1 vazdušnodesantna i 1 planinska). One će u načelu biti formirane od profesionalnih vojnika.

(*Revue militaire générale*, Francuska, februar 1957)

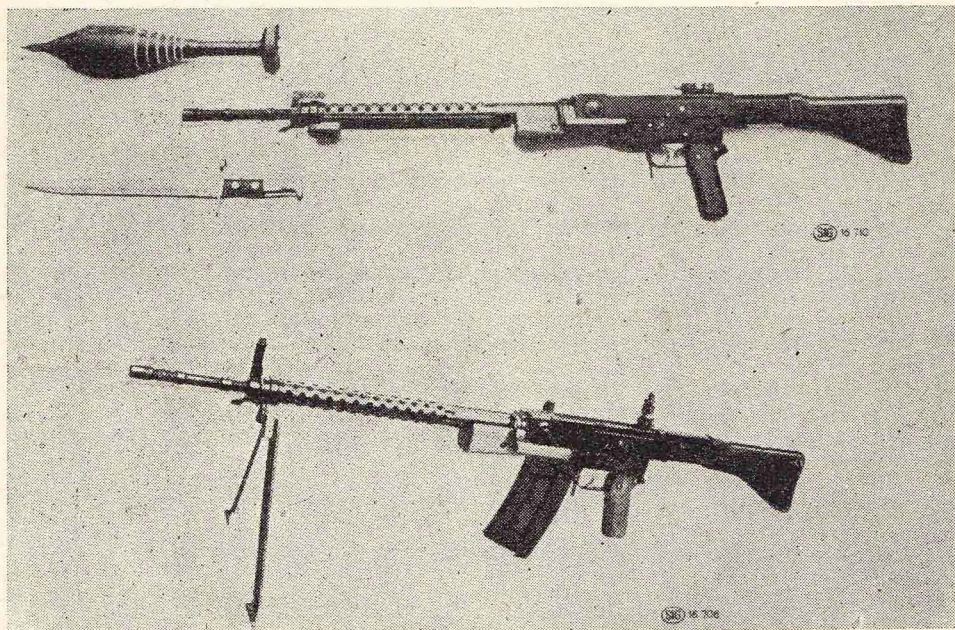
ŠVAJCARSKA

NOVA ŠVAJCARSKA AUTOMATSKA PUŠKA

Švajcarska Federalna skupština, prilikom svog zadnjeg zasedanja 1956 godine, odlučila je da se u naoružanje švajcarske pešadije uvede nova automatska puška, izrađena u fabrikama Švajcarskog industriskog društva u Nojhauzenu. Tom odlukom učinjen je kraj dugim diskusijama i raznim nagađanjima, s obzirom da je komisija Departmana Narodne odbrane imala da izvrši izbor između tri prototipa novih pušaka. Pored izabrane automatske puške, pred Komisijom su se nalazili i prototipovi švajcarske puške izrađene u fabrici naoružanja u Bernu i belgiske puške koja je usvojena za naoružanje jedinica Severoatlantskog pakta. Iako je ova belgiska puška prilikom proba bila podešena za švajcarsku municiju, ona je u toku ispitivanja ubrzo odbačena, tako da se izbor ograničio samo na ostala dva švajcarska modela.

Karakteristika novog oružja. Nova puška je potpuno automatsko oružje, mada se njom može gađati i pojedinačno u rafalnom vatrom; treba istaći da se magacin sadašnjeg švajcarskog puškomitraljeza može koristiti i za novu automatsku pušku. Radi veće preciznosti u gađanju ona ima pokretne nožice, — van upotrebe položene duž cevi, — koje strelac po potrebi pomera (učvršćuje) napred ili nazad. Jedna od najvećih prednosti nove puške je njen diopter, potpuno nove koncepcije, koji omogućuje da se korektura grešaka vrši po visini i po pravcu i koji donekle

zamenjuje nišan. Iz nove automatske puške mogu se izbacivati pt bombe bez upotrebe tromblona: bomba se jednostavno učvršćuje na usta cevi i izbacuje pomoću jedne čaure.

Nova automatska puška

Kalibar puške je 7,52 mm; njena ukupna dužina iznosi 1,112 m, a samo cevi 58,6 sm (cev ima 4 žleba). Težina puške se kreće od 5,5 do 7 kg, što zavisi da li je snabdevena remenom i magacinom (napunjenim sa 30 metaka) ili ne. Srednja brzina gađanja iznosi 490 metaka u minutu.

Tačnost, koristan domet i efikasnost nove puške pri pojedinačnom gađanju slični su onima kod sadašnjeg automata; no, njena prednost nad švajcarskom puškom M 31 i puškomitraljezom jeste u tome što sa njom dobar strelac može da izbaci 40-60 metaka u minutu — u bojnu metu na otstojanju 200-300 m. Korišćenjem rafalnog gađanja, nova automatska puška može da primi na sebe i izvesne zadatke koji su dosada davani puškomitraljezu.

Taktički značaj nove automatske puške. Sadašnje naoružanje malih pešadijskih jedinica ne odgovara više uslovima savremenog rata. Automat, naprimer, iako raspolaže znatnim dometom i tačnošću, ipak nema dovoljnu brzinu gađanja kada treba tući brojno nadmoćnijeg neprijatelja. Prilikom izvođenja juriša, naročito na otstojanjima ispod 500 m, pešadiska vatra je nedovoljna, i po vremenu i po prostoru, ako se oslanja samo na puškomitraljez i mitraljez, — s obzirom da su to kolektivna oružja, koja poslužuju veći broj ljudi, pa su prema tome i veći ciljevi za neprijateljsku vatra. Zato se i vatrena moć pešadije ne bi mnogo poboljšala jednostavnim povećanjem broja puškomitraljeza i mitraljeza. Ovakvo rešenje zahtevalo bi veći broj ljudi-poslužilaca, a to bi izazvalo opterećenje (tromost) borbenih jedinica, što se danas ne preporučuje. Savremena borba, naprotiv, zahteva mnogobrojne vatrene izvore koji se pre mogu dobiti povećanjem broja ličnog automatskog oružja nego ograničenim brojem kolektivnog teškog oružja koje bi neprijatelj ubrzo uočio i onesposobio za dalju borbu.

Automatska puška zahteva samo jednog poslužioca i nudi protivniku veoma mali cilj. Naoružavanjem pešadije automatskom puškom povećava se broj vatrenih izvora i vrši ravnomernije njihova raspodela na zemljištu (bojištu), jedinice postaju manje osetljive na neprijateljsku vatru itd. Poznato je kakav značaj imaju za vođenje atomskog rata povećanje, ojačanje i potpuna decentralizacija vatrenih izvora. Izgleda da automatska puška u velikoj meri zadovoljava sve ove zahteve pošto osetno povećava vatrenu moć pešadije.

Tehnička preimućstva u obuci i problem municije. S obzirom da nova automatska puška treba da zameni automat i puškomitraljez, to će se i raznovrsnost u naoružanju švajcarske pešadije osetno smanjiti. Istovremeno će se uprostiti izvođenje obuke i organizacija borbenih jedinica koje njome budu naoružane.

U godinama posle Drugog svetskog rata bilo je predviđeno da se za automatsku pušku koristi manja i lakša municija od one koja je namenjena za automat, puškomitraljez ili mitraljez. Postojala je namera da se izradi jedan osrednji metak po ugledu na onaj koji su u ratu upotrebljavale izvesne zaraćene sile, naročito Nemačka. Najzad, od ove se namere odustalo iz sledećih razloga: mali je koristan domet ovakvih zrna, polje dejstva je jako suženo, naročito na velikim otstojanjima, prodorna moć zrna, tj. njegovo dejstvo na cilju je jako ograničeno itd.

Nabavka novih pušaka. — Prema jednom izveštaju Federalnog saveta troškovi izrade prve serije od nekih 25.000 automatskih pušaka popeće se na 36 miliona švajcarskih franaka. U ovu sumu uračunati su i troškovi oko izrade odgovarajućih mašina i uređaja koji su neophodni za povećanje proizvodnje. Očekuje se da će ubuduće cena sledećih serija nove automatske puške biti niža, jer će otpasti svi ovi troškovi. Konačna cena jedne puške nije još utvrđena; zato se ne može uzeti kao tačno da će nova automatska puška koštati oko 1.500 švajcarskih franaka, koliko iznosi sadašnja cena za nekoliko hiljada pušaka koje su već poručene.

Nabavka automatskih pušaka potrebnih za naoružanje cele švajcarske armije (radi se o stotinama hiljada) izvršiće se u etapama i protegnuće se nekoliko godina. Otuda prva serija nije značajna i pretstavlja samo rezultat jednogodišnje proizvodnje. Prve automatske puške biće verovatno isporučene u drugoj polovini 1958 godine i, prema sadašnjoj odluci, podeljene čitavim pojedinim jedinicama; tako će se izbeći nepotrebna raznovrsnost u naoružanju kod ljudi iste jedinice. Kao prve jedinice koje bi došle u obzir za prijem nove automatske puške bile bi elitne pešadske i brze jedinice.

(*Revue militaire suisse*, Švajcarska, februar 1957)